

DİRANAZ

Sinop Halkı

OSMAN FERİT SAĞLAM
TÜRK TARİH KURUMU
ARMAĞANIDIR

DIRANAZ

— Sinop Halkevi Mecmuası —

Cilt : 4 Birincikânun 1940 Sayı : 41

Dıranaz Dergimiz bir müddet fasıladan sonra tekrar intişar sahasına atılmağa karar vermiştir. Halkevimizin organı olan, bu derği faydalı olmaya çalışacaktır. Gösterilecek muvaffakiyetlerin hepsi evimizin manevî şahsiyetine aittir.

Onun için içtimâî muhitimizi, tanıtmak, gizli kalmış istidatları keşfetmek, ve muhitimizle ilgili bilgileri araştırmak bizim için bir zevk olacaktır.

Evimiz bu nushayı size sunarken daima tekâmüle doğru gidecek olan dergimizin sayfalarını besleyecek olan muhterem yazarlarından, istidâtlı arkadaşlarından yardım bekler.

DERGİ

Ata'nın ikinci ölüm Yıl Dönümünde Halkevi Başkanı M. Tekinalpın Söylevi

Sayın Dinliyecilerim.

Budakikada bütün bir millet ebedî Şefin ikinci ölüm yılını yaşıyor. O büyük baş eminimki bu gün Türk milletinin kalbinde dünden daha büyük yer aldı; aramızdan çekilen bu faninin boşluğu ona olan muhabbet; hürmet, vefakârlık hislerimizle dolduruldu; Bu günkü topluluk onun manevî huzurunda sevgilerimizin itirafı; iştiyaklarımızın ifadesidir.

Onun hayatını, kahramanlık destanlarını hepimiz çok iyi biliriz. Burada onlardan tekrar bahsetmekle beraler tebarüz ettirilmesi lâzimgelen en mühimleri hakkında söylememe müsadenizi rica ederim.

O askerî zaferini Müdanya mütarekesile ve Lozan sulhile millete mal ederken milleti bu defada bir içtimâiyatçı gibi ele alarak onu lâyık olduğu medeniyet derecesine çıkarmayı kendine vazife edinmişti. Bunun için inkılâplar yapmak devrimler açmak vazifesile kendini mükellef tutuyordu. Evet asker Atatürkten sonra inkılâpçı Atatürkü karşımızda buluyoruz.

Inkilâpçı fenayı iyi, aczi kudret, fâturî ümit, zulmeti nur yapabilen adamdır. İşte Atatürk milyonda değil milyarde bir faniye nasip olmayan kudretin âzamî derecesine sahip bulunuyordu. Tarihde hiç bir inkılâpçı onunla eşit olamaz. Çünkü tarihin kaydettiği inkılâpçı ekseriyetle içtimâî şartların ve zaruretlerin muhassalası olup, atılğan bir zekânın o muhassalayı

benimsemesile tahakkuk ettiren ve yalnız bir mevzua inhisar eden bir harekettir.

Halbuki Atatürk muhitten istifade ederek değil! muhiti meramına ram ederek inkılâplarını yapmış yaşatmış ve inkılâplarının her birini coşkun bir hayatîyet içinde istikbâle yadigar etmiştir.

Inkilâplar diyoruz çünkü o yalnız bir inkılâp değil inkılâplar yaptı ve bu inkılâpları güneş manzumesi gibi Cumhuriyete bağladı.

Türkün kanı bahasına kazanılan Türk istiklâlini, evet benimsemeyen ve anlamayan ve aslen asrın medenî icaplarına uyamiyacak kadar geri bir hükûmet rejimine saplanıp kalmanın vatan uğruna can ve kanlarını feda eden aziz şehitlerimize bir hürmetsizlik olacağından hiç şüphe edilmeyen bu tarz bir sadakattan feragatle millet hakimiyetine müstenit bir şekli hükûmetin; türkün bünyesine daha uygun olduğunu görerek Büyük Millet Meclisi hükûmetini teşkil ve içinden bozulmuş tefessuh etmiş olan saltanat idaresine son verdi. ve bunu asrî telekkilere daha uygun bir şekle koymak zarureti hasıl olduğu zaman millet hakimiyetile tearüz teşkil etmeyen Cumhuriyet tarzını türk milleti için en münasip bir şekli idare diye kabul ederek milletin mümessili olan meclisine; bunu arzeden kahraman kumandanının bu teklifi alkışlarla kabul edilerek inkılâpçı Türkiye Cumhuriyeti kuruldu.

Milletin terekki ve yükselmesine inkişaf ve büyümesine medeniyet saflarındaki mevkiini işgal etmesine asırlarca mani olan saltanat ve hilâfet birer birer devrilerek Türk milleti maddî ve manevî esaretten mutlak hürriyete kavuştu.

Din ve dünya işlerinin birbirinden ayrılması inkılâp hamlelerine hız verdi.

Kıyafetsizlikten medenî kıyafete medenî insanların safına geçtik.

Tek mektep ve tek mahkemeye, Türk Milletini zulmetten nura haksızlıktan hakka kavuşturacak medenî esasları aldı. saltanat idaresinin para ile alup sattığı ve bir esir gibi muamele ettiği kadına hürriyetini iade ve onu erkekle aynı sıraya ve aynı hukuka malik kıldı. Umumî hayata onuda iştirâk ettirdi. Oda şimdi rey hakkına sahip; hakkını müdafaya kadirdir.

Türk Milletinin okumasına engel, onu zulmette bırakan eski mektep sistemini bilhassa okunması, öğrenilmesi müşkül arap harflerini terk ederek en kısa bir zamanda yeni harfleri Türk camiasına kabul ettirerek herkesin olmaz dediğini muvaffakiyetle azmile, iradesile yürüttü.

Bir millete benliğini, tarihini; dilini, öğretmek için dil, tarih inkılâplarını yarattı; onların muvaffak olması için bütün şartları hazırladı.

Bu değişikliklerin her birini Atatürke candan bağlı ve onun mutlaka iyi gördüğüne iyi düşündüğüne iyi yaptığına mutakit olmaktan dolayı şevkle sevinçle alkışlayan bizler; benliğimize şöyle bir göz gezdirdiğimiz zaman müphem, karışık, uhrevî denilecek kadar renksiz bir hayattan ışıklı,

vazih bir aleme intikâl ettiğimizi anlarız ve Atatürkün bu inkılâp menzumesi içinde yeni bir devlet yarattığına iman ediyoruz.

Yeniden kurduğu Kemalîst Türkiye'ye bakınız..... her bir köşesi demir ağlarla örülmüş, her şehrinde fabrika bacaları yükselmiş, müstahsilini refaha ulaştıracak her çare düşünülmüş ve yapılmış; memuru hiç bir zaman görmediği refah ve atisinden emniyete kavuşmuş, hasta vatandaşı sihhata, cahil vatandaşı bilgiye kavuşturan. Vatan istiklâlinin müdafesini üzerine almış olan kahraman orduya bakınız! ve hiç bir zaman bunları bukadar zevkle emniyetle huzurkalple gördüğünüzü hatırlayormısınız!

İşte bütün bunlar onun ve ona inananların eseri. İşte bunlar büyük kumandan inkılâpçı Atatürkün inkılâplarının mahsulüdür.

Fakat ne bahıtsızlık bizi zulmetten nura, hiçlikten varlığa götüren büyük adamın aramızdan çekilip gittiğini gördük. Şimdi içimizde ışıya yaşayan güneşin hıranı kanıyor.

Bizim gözlerimiz O güneşe baka baka kapanmalıydı; ne yazık ki bizim gözlerimiz yaşlar dökerek onun aziz hayalini matemli ufuklarda arayıp duruyor. şimdi onu hayatta olduğundan daha çok seviyor ve hürmet ediyoruz.

Açtığı yolda yürümekde bütün bir millet daha titiz daha kıskançtır. çünkü bu yolu o bize emanet etti ve biz ona söz verdik; yolundan dönmeyeceğiz ve onun en aziz arkadaşına eserin en büyük yapıcısı İnönü, Millî Şefimizi onun arkasından yolunda takip edeceğiz.

İÇİMİZDE DURUYOR

Ali Ertan

Ufuklar alev olsa, gökler tutuşup yansan!..
Onu, nasıl anlatır ondan küçük bir insan.
Dünyanın mihverinden kaydı diye bir kutup;
Ağlasak asırlarca peşinden biz yas tutup,
Bizki: fanî bir madde, o, ebedî bir remiz.
Tutuşup yanıyoruz, acısile hepimiz.
Ağlıyoruz, on sekiz milyon, hepimiz şefe,
Onu bizden ayıran ne hudut, ne mesafe.
Tanrım, bizden aldığın nihayet kemikle et,
Biz, ondan aldık sevgi, iman, irade, kudret.
Bu sarsılmaz duygule kuruldu yurda dirlik,
On sekiz milyon bir kül, on sekiz milyon birlik.
Zerreler bile böyle birleşemez potada
Yokluk yok bu millete, hadise var ortada.
İçimiz tazelenir atam seni attıkça,
Gözlerimiz nurlanır alevinden yandıkça.
Dost ağlar, düşman ağlar, ona' zamanlar ağlar,
Dün ağlar, yarın ağlar ve kahramanlar ağlar.
Ümitsizlik değildir, bizi kavuran bu yas,
Atatürk'ü anlatmak ancak ilâhlara has.
Onun gölgesi olur, tunçlar, mermerler ancak,
O, bizim kanımızda dalgalanan tek sancak.
Neler fısıldıyorlar, canlı, cansız her zerre,
Olimp ilâhlarından mukaddes yüz bin kere.
Yüz bin kere kâinat sana imrendi Atam,
Gökten yıldızlar yere açığla endi Atam.
Yerden milyarlar kalktı, sana secede ediyor,
Atam 19 Mayıs yaratmaya gidiyor.
Ağlıyoruz peşinden, hıçkırıp hüngür hüngür,
Kaldır başını atam, yarattıklarını gör,
Tükenmez, yanacaktır, yanacaktır acımız,
Nereye!.. yolculuğun millî kurtarımız!..
Ne diyor esen rüzgâr, Dumlupınar, İnönü,
En sadık arkadaşın aldı Türkün gönlünü.
Acımız, sevincimiz onunla seni gördü,
Sen olmazsan bu millet, acısından ölürdü.
Hayır, ölüm yok Türke, yaşamak var yaşamak,
Ey!.. dünya Atatürk'ün eserine bak!..
Akdeniz hedef gibi onu aldık emanet,
İrade tek birliktir, irade iman kuvvet
Kalbimiz heyecandan, neden böyle vuruyor?
Atayı aramayın.... İçimizde duruyor.

En Büyüğümüzü Anarken

F. Dikmen

Dünyaya gelen ve dünyada olan her mahluk ve mevcut için mukadder ve muhakkak olan zeval bulmak ve fânî olmak gibi tabii bir hal ve âkibet ile şimdi aramızda bulunmayan yüce başbuğ - Ebedî Şefimiz Gazi M. Kemal - Atatürk-ün ölümünün ikinci dönüm yılı münasebetiyle, büyük acı ve eksiklik duyarak yine onu riyasız bir saygı ile anıyor, Aziz ve kutsal ruhu önünde eğiliyoruz...

Yokluğundan ötürü eseflenmemek derin bir acı duymamak mümkün değildir. İnsanlık, her çağda, başında böyle bir (Büyük adam) görebilse ne bahtiyar olurdu! çünkü o gerçekten yüce bir kahraman ve yine yüce bir âşık idi.

Hem bu hâli yalnız mensup olduğumuz ve her ân övündüğümüz kendi ulusu: Türk milleti için deyiş aynı zamanda bütün bir cihan içinde tecelli ederdi.

Onun için bu gibi eşsiz, yüce dâhiler hakkında böyle büyük (ruh) ve (aşk) taşıyan: ileri, derin görüşlü yüce (can)lar için bazı bilginler hayırlı temenniler, dileklerde bulunmuşlardır:

(öldürme ey avalimin allahu ekberi) (nurunla keşfi râhî savap eyleyenleri) diye tanrıya hitap ve niyaz eden bir bilgin bununla neyi kast ediyor? Belli ki, insanlığa saadet sunan, meş'ale tutan, ülküsü ile nurlu işler başaran kullarını ey tanrım, öldürme, içimizden

alma... diyor. Allahım, senin büyük feyiz, aşk ve ilhamınla insanlığı, nura gerçek yaşayışa kavuşturan büyük azim erlerini hemen alma...!

Bu bahiste, yine pek özlü bir bilgin sözü vardır ki bunu Atamıza nisbet ederek, onun eşsiz aşk ile tecellisine öncülük ettiği başarıların bir ifadesi şeklinde kısacık bildireceğiz:

Bir alim, bir san'at hüner ehli, kötü sefil ruhlu insanlardan cefa, eza görse gaygu çekse, onun gönlü incinmesin! teessüre kapılmasın; çünkü alim'in yapılmış kâse, tabak... gibi her hangi bir şeyi; cahil, nadan, hoyrat bir el taş atıp kırsa bu hal esas altının kıymetine, özüne bir zarar ve kıymetsizlik getirir mi?. elbette getirmez.

Altun yine altundur, değişmez...!

* * *

Tanrının; kullarına, vakit vakit düş-tükleri karanlıktan, ayları yoldan çıkıp kurtulmalarını te'min için yine kendi içlerinden yalvaçlar gönderdiği malumdur. Bunlardan en son ve yücesi, beşeriyetin büyük rehberi peygamber (Muhammet) dir. Bu ulu ve cevherli, büyük duygu, ilhamlı yalvaç bir gün yoldan geçerken bir yerde üç beş kişinin toplanmış, büyücek bir taşı yerinden oynatmak, kaldırmak için zorlamakla meşgul olduklarını görünce sorar: bu işi niçin yapıyorsunuz?

nuz? aldığı cevap şudur: biz içimizden hangimizin daha kuvvetli ve yiğit dir bilinsin onu kahraman diye alkışlayacağız.

Bakınız bunlara karşıda peygamber ne güzel ne manalı cevapta bulunuyor Bu çok basit bir iştir, asıl iş, asıl kuvvet ve yiğitlik şudur ki bir birimizle hoş geçinmek, hakka riayet etmek gariplere bakmak, yoksulları sevindirmek, dargınları barıştırmak, dağılmışları toplayıp birleştirmek, mahzünleri güldürmek, kavim, kabile, ulus arasındaki her hangi bir ihtilâfı gidermek iyi sen, mesut, insanca yaşamak....

İşte kuvvet işte kahramanlık bu yolu tutmakla belirir, yoksa...

Ne canlı bir ifade, ne aşk, ülkü ile dolu sözler bunlar. Binlerce yıllar geçse bu nurlu iz'an yolu, insanlığa her vakit açıktır. Onu kapayan olursa işte böyle hakkın feyiz ve nuru ile gönlü dolu bir can, (Atatürk) gibi sahi-

bi izzet ve şân çıkar, yalvaçın dedikleri gibi yapar.

yaşadığımız çağın bu nurlu bu büyük aşk ve inanlı insanı, tanı ve hakiki ışığını cihana tuttu, gösterdi. Bütün dileklerine kavuştu. İlk safta biz bu yurttan onun başbuğluğunun verimli sonuçları hür, şen, bahtiyar kuvvetli ve her an kahraman ülkü duygusu ile yaşıyoruz. O şimdi içimizde yok. Fakat insanlığa tuttuğu sönmez meşale-nin ışığı gözler kamaştırıyor. Asırlara sığdırılamayan işleri, aylara yıllara sığdırdı, başardı. Ebedî uykusunda gönlü, hayır temiz ruhu memnun müsterihdir. Buna ölüm deneyebilir mi? O yine yaşıyor. Ülküsü, aşkı, dünya durdukça kalpten kalbe çağlayıp akmakta ve her (Türk) bu ateşi gönlünde yakmakta devam edip gidecektir.

Biz büyük acımızı bu inanla biraz giderebiliyoruz.

Kahraman İnönüye

İbrahim Öztürk

Saçların ağarsa da enerjisin, dirisin;
Savaşın da, sulhun da mert oğlu mert ersin.
Şerefçe, faziletçe her baştan ilerisin;
Sen Türk'ün yarattığı ululardan birisin.

İnönünde yıldırım, Şakaryada tufandın;
Dumlupınar ufkunu kızartan kutlu kandın.
Düşmanların başına dökülen bir volkandın;
Sen, Türk'ün yarattığı ululardan birisin;

Kahraman, mert bakışın hasımları yakıyor.
Kalbinde yurt sevgisi, kan yerine akıyor.
Tamam on sekiz milyon bir emrine bakıyor;
Sen, Türk'ün yarattığı ululardan birisin.

Atam da sağlığında seni candan severdi;
Kutlu eserlerini her fırsata öğerde.
Giderken Babahği, Şefliği sana verdi.
Sen, Türk'ün yarattığı ululardan birisin.

Tek bir vücut halinde peşinden geliyoruz;
Sen önde, biz arkada, dağları deliyoruz.
İnönü, Huzurunda işte iyiliyoruz!..
Sen, Türk'ün yarattığı ululardan birisin!

MİLLÎ YASIMIZ

Ş. Sami Kubilây

Her sene; İkinci teşrinin onuncu günü, bindokuz yüz otuz sekiz senesindenberi bizim millî yas günümüzdür. O gün yalnız türkler değil, bütün beşeriyet ve bütün insanlık âlemi, hiçkır ağılamıştı. Hiç unutamam Büyük Atayı kaybettiğimiz gün okulda dördüncü sınıfta ağlamaktan ders yapamamışdık. Kendi gözlerimin kanlı yaşını bir tarafa bırakmış; hüngür hüngür, bağıra bağıra ağlayan çocuklarımla meşgul olmak mecburiyetinde kalmıştım. Riyadan, gösterişten, tamamille arî; saf, masum ve nezih çocuklarımla bu vatan kahramanı bu memleket büyüğü için kalpten, ruhtan kopup gelen bu temiz ve berak göz yaşları, bizim, iliklerimize, kanımıza ve kemiklerimize kadar Kemalizmin büyük [İde] sinin nasıl yerleşmiş olduğunu isbat etmeğe kâfidir zannediyorum. O gün sınıf ve okul çığlıklarıyla dolmuşdu. Çocukları bir türlü teskin edemiyorduk. Ağlıyorlar, bağıyorlar, bayılıyorlardı. Türk tarihinde ve dünya tarihinde bu kadar büyük ve içli millî bir matem daha kaydedilmemiştir. Mustafa Kemâl, Gazi, Atatürk, büyük Türk senbolü olan ebedî şef bu milletin şerefini, bayrağını, tarihini, millî baysiyetini kurtarmış, ona hürriyet, istiklâl, ve ebedî şeref sunmuştur. İşte onun içindir, ki başlı başına bir varlık başlı başına bir âlem olan Atatürkün

açtığı çığıra ve onun [İde] sine biz Kemalizm diyoruz. Kemalizmin en bariz vasfı, senbolüde altı oktur. Cümhuriyeti, Milliyeti, Devleti, Halkı, Lâik ve Devrimci olan ve bu altı mesaleyi seven ve sayan ki — her Türk oğlu sever ve sayar — bunlara Kemalizm derler. İşte biz Kemalizmin çocukları onun izinde yürüyoruz ve ebediyete kadarda yürüyeceğiz. Millî yasımız bizi kırmayacak, bize daha çok cesaret ve birlik verecektir. Çünkü o büyük insan bize bu imanı aşıladı. Dinamik Türkiye ve Enerjik Türklük bizim vatanî ve ırkî şiarımızdır. Atatürkün ruhu bütün Türk çocuklarının kalbinde, dimağında ve damarlarında yaşıyor. Bileklerimizde her vuran nabız onun imanlı ve millî aşısının duyulan marşıdır.

O (Ruh) şimdi zerreler halinde benliğimizde yaşıyor. Bu ilâhî varlık bu şekilde sonsuz zamanlara doğru millet çocuklarına miras olarak ve intikal edip gidecektir.

Türk tarihinin en parlak sahifelerini Atatürk devri kazanmıştır. Ve en parlak butarih menkıbeleri de Türk oğlunun kalbinde yazılı ve kazılıdır. Bu, hiç bir milletin çocuğuna nasip olmamıştır. Onun için büyük vatan toprakları üstünde Büyük Atamız ve büyük türklüğümüzle heran öğünelim. [Ne mutlu türküm diyene!]

10—11—1940

İstidatlar Sayfası

ATATÜRK İÇİN

MUSTAFA-KEMAL
TÜRKÜN ATASIDIR

Galip Özcan

Türk devletinin paran parça olduğu bir anda,
Atatürk ortaya atıldı.

O, atılan ok değil, kurşun değil, laf değil, cesaretti
Ancak o cesaret kanını vatan toprağı ile yuğurmak,
Atasının bıraktığı armağanı korumakla olur.
İşte: bu işin başında Atatürk gelir.

19 Mayıs 1919 da Samsun'a ayak bastı:
Orada vatan kanadını çırpındıranlarla konuştu.
Erzurum'a, daha sonra Sivas'a geçerek vaziyeti içten dinledi;
Feci vaziyeti halka anlattı.

* * *

Atatürkün hastalığı bütün dünyayı telaşa düşürdü;
Avrupa doktorları tayyarelerle geliyor;

O, büyük şefin tedavisine bakıyor;
Eski Türk kahramanlarının yanına gitmek istiyor.
Attila, Timur hepsi onu bekliyor.

Atatürk bütün dünyayı yendi, fakat ezraili yenemedi..

10—11—1938 Perşembe günü saat 9 zu beş gece dünyaya
ebediyen gözlerini kapadı.

Bütün gözler karardı, gönüller ağladı,

Dünyayı yasa bağladı,

18 milyon genç ihtiyar, onu içimizde saklıyoruz.

ALTINCI KOL

Altı Oktur

Ali Ertan

I

Tehlikeler, ölümler, kavururken dünyayı,
En bahtiyar, en mes'ut bir milletiz ey yurttaş!..
Bolluk, bereket dolu, yurdumuzun her yanı,
Durmadan çalışalım, yükselelim arkadaş.

Sartlalım güvenle aksatmadan her işi,
Doğru hakikatlerin şaşmayan yolundayız.
Eksilme üstümüzden ey tanrının güneşil,
Biz senin ışığının altıncı kolundayız.

Saraylarda unuttuk, il sözüne kanmayı,
Asırlardan beridir bizim bağımız yanık.
Soruyor birbirine bulutlar ne ağı,
Büyük, küçük, köylümüz, şehirlimiz uyanık.

II

Çalışmak ve güvenmek, Atatürk'ten bir öğüt,
İçimizi yenemez, ümitsizlik, tereddüt.
Çanakkale, İnönü, Sakarya bizi tanıır,
Türke dış kırtadan hesanda aldanır.

Türkün kuvveti sırdır, cesareti harika,
Sonsuz bir emniyetle bakıyoruz biz ufka.
İtimadi bütünlük ve birlik te kazandık,
Ne düşmandan korkduk biz, ne dost sözüne kandık.
Biliyoruz en büyük dost, kendi kuvvetimiz.
Onun için kimseye boyun eğmiyoruz biz.

III

Öyle bir milletizki f-lâketin önünde,
En metin zaferleri kazandık İnönünde.
Verdik 18 yıldır, sulh için imtihanı,
Türk kanile yıkanan bu mukaddes vatani
Her zerresi üstüne titreriz, kıskanırız.
Ona göz koyanları bizler düşman tanıırız-
Köpürür kanımızın iradesi bir anda,
Tehlike dalgaları dolaşırken zamanda,
Gök tanrının kahraman tanıdığı Türk oğlu,
İçlere bekçi yaptı, sağlam alıncı kolu.

IV

Ruhumuzu inkılâp ülküsile yıkadık.
İl sözüne kulağı biz milletçe tıkadık.
Kötü propaganda bir yıl kadar soğuk.
Yurdumuzun içinde bu ceryana hiç yer yok.
Bu berrak havamızı bulandırmıyacağız.
Bozguncuyu ezmezsek biz en büyük alacağız,
Durmadan mücadele, her vakit mücadele,
Her şeyde vereceğiz biz milletçe el ele
Uyanık bir bakışla kolları kıracağız,
Altı okun dilinden inan haykıracağız.

V

Biz şefe inanmayı en büyük kuvvet bildik,
Endişeyi, şüpheyi çoktan içlerden sildik.
Şimdi ferah bir kalble işimizin başında,
Siperleri bekleyen kahraman kardaşında
Söylüyor, "Türk yurduna yan göz bakılamaz,,
Cezası bir an bile geri bırakılamaz.
Şimdi gayet durgunuz saadet içindeyiz.
En büyük adımlarla hazırlanıyoruz biz.
Dünyanın cehresinde rüzgâr esmiyor ılık,
Durmadan hep hazırlık yarınlara hazırlık.

VI

İbret olsun dünyanın içten vuruluşları,
Birlik olmıyanların çöktü kuruluşları.
«Kale» yi içden almak, bu zamanın emeli
Çökütüyor vahdetsız, tahammülsüz temeli.
Biriz, hepiz, ayrı yok duygumuzun içinde,
Bu, millet bu, Türk yurdu erinde ve gecinde,
Dünyanın en kuvvetli, en sağlam ülkesidir.
Bu ses binlerce yılın ve varlığın sesidir.
Benliğimizi heran kendine çeken bu hız.
18 milyon birden hep vatana aşıkız.
O, bizim başımızda kalbimizde tek taçtır.
İstiklâl ve hürriyet Türk kanına muhtaçtır.

HALKEVİNİN HAREKETLERİ

Halkevimizin 1940 senesi içinde yaptığı işleri hulasaten aşağıya geçiriyoruz. Kemmiyet itibari'le büyük bir şey ifade etmeyen bu çalışmalarımızın keyfiyeti Sinop gibi küçük! elemanı dar bir çere ve içinde çalışan ülkücü arkadaşlarımızın mesailerini belirtmesi dolayısıyla şayanı kayıttır. Evimizin bir senelik mesai bilânçosu tam teferruatile değil, sede burada şema halinde görülecektir.

Dil ebediyat şubemizin tertip ettiği konferansların sayısı 18 dir bu konferanslara köylerimizde de verilenler dahil değildir. propaganda ve paraşutculuk hakkındaki köylülerimizle yapılan konuşmaları Karasu ve Kabalı nahiye merkezlerinde on defa yapılmış ve okulu olan köylerimize bu mevzular öğretmenleri gönderilerek yaptırılmıştır. Bu hususta Halkevimiz çevresinde bulunan bütün köylü vatandaşlar tenvir edilmiştir.

Ar Şubemiz: bu şubenin bandosundan bütün millî bayramlarımızda; cazından aile toplantılarında, balolarda istifade edilmekte ve her Cumartesi günü hükümet konağında yapılan bayrak merasiminde bandomuz vazife almaktadır. Bando bundan mada Halkevinde altı şir bağçesinde sekiz ceman 14 konser vermiştir.

Bu kolun açtığı Keman, Kitar, mandolin kurslarına 26 genç kızımız devam etmiştir.

Gösterit şubemiz: 14 temsil vermiştir.

Genel sekreterliğimizin emirleriyle Mayıs ayı içinde Zonguldak Halkevinin misafiri olarak gitmiş ülkücü kardeşleriyle sıkı münasibetler tesis ederek, Kör ve Haydi suna: piyeslerini temsil etmiş ve pek çok takdimler kazanmıştır.

Zonguldakta başta sayın Vali Halit Aksoy ve Halkevi başkanı parti âzası alâkalı zatlardan ve hemşerimiz mektupcû Hüseyin Hilmi Ulugun gösterdikleri misafir pervellikten çok mütehassis olan heyetimiz bu temasın hatırasını bütün heyecanile daima kalplerinde saklayacaklardır.

Bize bu fırsatı veren genel sekterliğimize en derin şükranlarımızı burada te'yt etmeyi bir şükran borçü biliriz.

Sosyal yardım kolumuz: bir balo, yedi aile toplantısı yapmış Doktor arkadaşımızın köy gezilerine iştiraki temin olunarak (340) köylü fakir vatandaş muayene olunarak ilâçları be şubemiz tarafından verilmiştir.

Bu kolumuzun çalıştığı sinemamız genel sekreterliğimizden gönderilen filimleri 34 defa halka göstermiştir. meslekî tahsilde bulunan iki genç çocuğumuza yardım yapmaktadır.

Kurslar şubemiz: Bu şubemiz bu sene umumî hapisanede açtığı bir A dersanesinde 60 vatandaşa okuyup yazma öğretmiştir. Yaz tatilinde orta okul öğrencilerine riyaziye, tıbbiye, fransızca kursları açmakla bu gençlerimize faydalı olan bu dersanelere

cemanın yüzüne yakın talebe kaydolunmuş ve devam etmiştir.

Bir sunî çiçekcilik kursu açılmış çocuklarımız buradan istifade etmiştir. Zehirli gaz kurslarına pasif korunma kurslarına bu şubemizin nezareti altında devam olunmuştur.

Köycülük şubesi : Bu şubemizin şehirdeki okuma odasındaki bürosunda köylü vatandaşlarının yazı işlerine cevap verilmekte istidalar ve ilmuhaberlerle köylüyü alâkalandıran bu nevi işler takip olunmaktadır bu aya şimdiye kadar müracaat eden vatandaş 1012 ye balığ olmuştur.

Bu sene altı defa tertip ettiği köy gezilerini idare eden bu şubemiz arşubesinin bandosundan iki defa istifade ederek Karasu ve Kabalıda binlerce halka sancak ve sancığa hürmet mevzuu üzerinde konferanslar vererek ve bilfiil sancak merasimleri yaparak köylümüzü bu yolda tenvir etmiş. Zürraî mevzular üzerinde konferanslar verdirerek faydalı olma-

ğa çalışmıştır. Bu gezilere iştirak eden gösterit kolumuzun verdiği temsiller halkı pekçok alâkalandırmıştır.

Köy gezilerinde evimizin Ar sosyâlyardım, Dil ebediyat, Köycülük kolları hep birden çalışmış ve şayanı memnuniyet neticeler kaydedmiştir.

Kütüphane şubemiz: getirttiği gazete mecmua, eserleri okutmağa ve Okuma odamızda bunu kısmen başarmağa çalışmakta bulunmuştur.

Spor şubemiz: Yazın açık havada köylere Bisiklet gezileri tertip etmiş ve köy gezilerine katılmıştır.

Müze ve Sergi şubemiz: Bu şubemiz müze deposunda bulunan asarın tasnifi ve bunların resimlerini alarak bir koleksiyon hazırlamağı üzerine almıştır. Bu kolumuza bağlı olan fotoğraf şubemiz Halkevi harakatlarını fotoğrafla tesbit etmekte ve Sinoba ait fotoğrafları almaktadır.

Bu fotoğraflar Sinobu etüd yapmak isteyen bazı talebelere meccaren gönderilmektedir.

Parti ve Evimizi Yakından Alâkalandıran Hadiseler

— Sayın mebusumuz Cevdet Kerim İncedayı Münakaât vekâlatına tayin buyurulmuştur. Kendisine muvaffakiyetler temenni ederiz.

— Patımızın Değerli Müfettişi Hikmet Işğın mıntakası son teşkilatta değiştirilerek Samsun Sinop vilâyetleri olarak tesbit olunmuştur. Kendilerini daima aramızda görmekle kıvanç duyarız.

— Genel sekreterliğimiz tarafından konferans vermek üzere gönderilen sayın Zonguldak mebusumuz Atıf Kuyucak 10 / 10 / 940 tarihinde (dünya vaziyeti karşısında memleketimiz) mevzulu çok kıymetli konferanslarla halkımızı irşat ettiler. bu kıymetli konferansı gelecek nushamızda aynen okuyucularımıza vereceğiz.

— Mebusumuz Cevdet Kerim İncedayı 15/1/940 tarihinde (Bu günkü dünya vaziyeti) mevzulu konferanslarını kalabalık bir halk kitlesi karşısında verdiler ve pek çok alâka uyardılar.

— Partimiz vilâyet idare heyeti âzasından Hüseyin Baturu aramızdan gaybettik merhum arkadaşımız sene-

lerce Parti ilare heyetinde ve müdafai hukuk cemiyetinde çalışmış afif ve mert bir arkadaş idi geride kalan ailesine taziyet beyan ederiz.

— Belediye reisi Abdullah Batur sıhhi durumu dolayısıyla istifa etmiştir.

— Gerze halkevimiz genel sekreterliğimizin yaptığı 3800 liralık yardımla tamamen tamir edilmiş ve çok güzel bir şekle ifrag edilmiştir. ülkücü arkadaşımıza güzel binalarında muvaffakiyetler dileriz.

— Halkevleri çalışma nizamnamesinin değişmesi munasebetile şubelerimiz mümessillerinden teşekkül eden idare heyetimizde değişiklikler hasıl olmuş nizamname hükümlerine göre komite reislerimiz bu vazifeye gelmişlerdir.

İdare heyetimizde vazife yaparak şimdi ayrılan ve senelerce aramızda çalışan dil edebiyat mümessili Mediha Tekinâlp köycülük mümessili Selâhettin Abanoz spor mümessili Necip Yalçınkaya kurslar mümessili Hasan Aytaç Müze sergi mümessili Murad Kocaye evimize yapmış oldukları kıymetli işlerinden dolayı teşekkür ederiz.

C. H. Partisi Genel Sekreterliğinin Bir Tamimi

1940 Birinci altı aylık çalışma raporlarınızın tetkiki devam etmektedir. Gerek şimdiye kadar incelenen çalışma raporlarından gerekse Parti ve Halkevleri müfettişlerinin raporlarından muhitlerinin imkân ve takatlerine göre çalışmalarından memnun olduğum Halkevlerinin isimlerini aşağıda bildiriyorum. Bu Halkevlerini takdir ve tebrik ettiğimi diğer evlerimizinde bilmesini istedim. Raporların tetkiki ilerledikçe iyi çalıştığı görülen diğer Halkevlerinin isimlerini de tanımen bildiriceğim. Aşağıda isimleri geçen Evlerimizi takdir ve tebrik ederken onlara yetişmek arzusu doluluklarında şüphe etmediğim kardeş'lerinede gayret tavsiye ederim.

Aydın	Kırkları	Cihanbeyli
Bahkesir	Kadıköy	Bergame
Bergame	Adana	Zonguldak
Bolu	Afyon	Fatih
Boyabat	Beşiktaş	Eminönü
Beyoğlu	Ödemiş	Edremit
Burdur	Samsun	Diyarbakır
Çanakkale	Şişli	Denizli
Çorum	Sandıklı	Ankara
Derik	Turgutlu	İzmit
Eskişehir	Sinop	Mardin
Karacasu	Sındırgı	Salihli

İÇİNDEKİLER

Ön söz	Dergi
Atatürkün ikinci ölüm yıl dönümü	Halkevi başkanı M. Tekinalp
İçimizde duruyor	Ali Ertan
En büyüğümüzü anarken	F. Dikmen
Kahraman İnönüye	İbrahim Öztürk
Milli Yasamız	Ş. Sami Kubilây
Atatürk için	Galip Özcan
Altıncı kol Altı oktur	Ali Etan
Halkevinin haberleri	
Parti ve evimizi yakından	
alâkalandıran hadiseler	
Genel sekreterliğin tamimi	

